

Algemene voorwaarden

Artikel 1: Definities

In deze leveringsvoorwaarden wordt verstaan onder:

- a. Opdrachtgever: de natuurlijke of rechtspersoon die aan de leverancier opdracht heeft gegeven tot de vervaardiging van zaken of tot het verrichten van werkzaamheden;
- b. Leverancier: de natuurlijke of rechtspersoon die de opdracht als bedoeld onder a heeft aanvaard of een aan een mogelijke opdracht voorafgaande offerte of aanbod heeft uitgebracht;
- c. Informatiedragers: magnetische banden en schijven, optische schijven en alle andere middelen bestemd voor het met behulp van apparatuur vastleggen, bewerken, verzenden of verveelvoudigen dan wel openbaar maken van teksten, beelden of andere gegevens, een en ander in de ruime betekenis van het woord.

Artikel 2: Algemeen

1. Deze leveringsvoorwaarden zijn van toepassing op de totstandkoming, de inhoud en de nakoming van alle overeenkomsten tussen de opdrachtgever en de leverancier gesloten overeenkomsten.
2. Algemene (inkoop)voorwaarden van de opdrachtgever zijn slechts van toepassing indien uitdrukkelijk en schriftelijk is overeengekomen dat deze met uitsluiting van deze leveringsvoorwaarden op de overeenkomst tussen partijen van toepassing zullen zijn. De opdrachtgever kan zich hierbij niet beroepen op het zogenaamde gewoonterecht.

Artikel 3: Offertes, aanbiedingen

1. Het enkele uitbrengen van een al dan niet met offerte aangeduide prijsopgave, begroting, voorcalculatie of soortgelijke mededeling verplicht de leverancier niet tot het sluiten van een overeenkomst met de opdrachtgever.
2. Aanbiedingen van de leverancier zijn steeds vrijblijvend en kunnen slechts zonder afwijkingen worden aanvaard. Een aanbod wordt in elk geval geacht te zijn verworpen indien dit niet binnen een maand is aanvaard. Onder aanbod wordt verstaan een aan de leverancier gedaan voorstel tot het aangaan van een overeenkomst, dat zodanig is bepaald, dat door de aanvaarding onmiddellijk een overeenkomst ontstaat.

Artikel 4: Annulering

De opdrachtgever is gerechtigd een overeenkomst te annuleren voordat de leverancier met de uitvoering van de overeenkomst is begonnen, mits hij de hierdoor voor de leverancier ontstane schade vergoedt. Onder deze schade worden begrepen de door de leverancier geleden verliezen en gedeelde winst en in elk geval de kosten die de leverancier reeds ter voorbereiding heeft gemaakt, waaronder die van gereserveerde productiecapaciteit, ingekochte materialen, ingeroepen diensten en opslag.

Artikel 5: Prijs

1. Alle opgegeven prijzen zijn exclusief omzetbelasting (BTW) en andere door de overheid opgelegde heffingen.
2. De prijs die de leverancier voor de door hem te verrichten prestatie heeft opgegeven geldt uitsluitend voor de prestatie conform de overeengekomen specificaties.
3. Bij samengestelde aanbiedingen bestaat geen verplichting tot levering van een gedeelte van de totale prestatie tegen het voor dit gedeelte in het aanbod vermelde bedrag of tegen een evenredig gedeelte van de voor het geheel opgegeven prijs.
4. Indien tussen partijen geen prijs is overeengekomen, maar partijen in een jaar voorafgaande aan de overeenkomst een of meerdere overeenkomsten met een gelijke of nagenoeg gelijke inhoud hebben gesloten, zal de prijs op basis van de daarbij gebruikte productiemethoden en gehanteerde calculatietarieven worden berekend.
5. Indien buiten toepassing van het bepaalde in het vorige lid van dit artikel tussen partijen geen prijs is overeengekomen, indien slechts bij wijze van schatting een prijs is afgegeven of de overeengekomen prijs krachtens deze algemene voorwaarden kan worden gewijzigd, wordt de prijs respectievelijk de wijziging bepaald volgens een in de grafische industrie als redelijk beschouwd bedrag.

Artikel 6: Prijswijzigingen

1. De leverancier is gerechtigd de overeengekomen prijs te verhogen wanneer een of meer van de volgende omstandigheden zich na het sluiten van de overeenkomst voordoen: stijging van de kosten van materialen, halffabrikaten of diensten die voor de uitvoering van de overeenkomst nodig zijn, stijging van verzendkosten, van lonen, van werkgeverslasten, sociale verzekeringen, van de met andere arbeidsvoorwaarden gemoeide kosten, invoering van nieuwe en verhoging van bestaande overheidsheffingen op grondstoffen, energie of reststoffen, een aanzienlijke wijziging in valuta verhoudingen of, in het algemeen, omstandigheden die met een en ander vergelijkbaar zijn.
2. Wanneer voor het bepalen van de prijs slechts vooreen gedeelte van het te vervaardigen werk modellen, kopij, informatiedragers e.d. zijn overlegd, is de leverancier niet gebonden aan de voor het geheel opgegeven prijs, indien zou blijken dat het niet getoonde gedeelte naar verhouding meer arbeid vereist dan het wel getoonde.

3. Extra bewerkelijke tekst, onduidelijke kopij, onduidelijke schetsen, tekeningen of modellen, ondeugdelijke informatiedragers, ondeugdelijke computerprogrammatuur of databestanden, ondeugdelijke wijze van aanlevering van de door de opdrachtgever aan te leveren materialen of producten en alle soortgelijke toeleveringen door de opdrachtgever die de leverancier tot meer werkzaamheden of kosten noodzaken dan deze bij het aangaan van de overeenkomst redelijkerwijs mocht verwachten, zijn grond voor verhoging van de overeengekomen prijs. Ook buitengewone of in redelijkheid onvoorzienbare verwerkingsmoeilijkheden voortvloeiend uit de aard van de te verwerken materialen en producten zijn grond tot verhoging van de overeengekomen prijs.
4. De leverancier is gerechtigd de overeengekomen prijs te verhogen respectievelijk gehouden de prijs te verlagen indien de opdrachtgever wijzigingen in de oorspronkelijk overeengekomen specificaties aanbrengt, daaronder begrepen auteurscorrecties of gewijzigde instructies na de ontvangst van de werktekeningen, modellen en van zet-, druk- en andere proeven. De leverancier zal binnen de grenzen van het redelijke aan deze wijzigingen meewerken, indien de inhoud van de door hem te verrichten prestaties althans niet wezenlijk van de oorspronkelijk overeengekomen prestatie afwijkt.

Artikel 7: Betalingstermijn

1. Tenzij anders is overeengekomen, dient de opdrachtgever de prijs en de overige krachtens de overeenkomst verschuldigde bedragen te betalen binnen 30 dagen na factuurdatum. In geval van plaatsing van advertenties in periodieke of niet periodieke uitgaven dient de prijs, overeenkomstig de factuur van de betreffende uitgeverij van de periodieke of niet periodieke uitgave, binnen 14 dagen na factuurdatum voldaan te zijn. Betaling geschiedt zonder zich op enige korting, verrekening of opschorting te kunnen beroepen. De betaling dient evenwel contant bij aflevering plaats te vinden indien de opdrachtgever een natuurlijk persoon is die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Bij niet tijdige betaling als even bedoeld is de opdrachtgever in verzuim zonder dat ingebrekestelling door de leverancier is vereist.
2. De leverancier is gerechtigd bij een overeengekomen aflevering in gedeelten, na aflevering van het eerste gedeelte, naast de betaling van dit gedeelte tevens de betaling te vragen van de voor de gehele levering gemaakte kosten zoals die van zetwerk, litho's en proeven.
3. De opdrachtgever is te allen tijde en ongeacht de overeengekomen betalingscondities, gehouden op eerste verzoek van de leverancier zekerheid te stellen voor de voldoening van de krachtens de overeenkomst aan de leverancier te betalen bedragen. De aangeboden zekerheid zal zodanig moeten zijn, dat de vordering met de eventueel daarop vallende rente en kosten behoorlijk gedekt is en dat de leverancier daarop zonder moeite verhaal zal kunnen nemen. Een eventueel later onvoldoende geworden zekerheid zal op eerste verzoek van de leverancier tot een voldoende zekerheid aangevuld dienen te worden.

4. Indien de opdrachtgever niet tijdig betaalt als in lid I van dit artikel bedoeld, is deze wegens de vertraging in de voldoening van het door hem verschuldigde bedrag vanaf de factuurdatum over dit bedrag de wettelijke rente verschuldigd. De leverancier is bevoegd een twaalfde deel van deze rente in rekening te brengen over elke maand of gedeelte van een maand waarin de opdrachtgever zijn verplichtingen tot betaling niet volledig is nagekomen.
5. Bij niet tijdige betaling als in lid I van dit artikel bedoeld, is de opdrachtgever naast het verschuldigde bedrag en de daarop verschenen rente, gehouden tot een volledige vergoeding van zowel buitengerechtigde als gerechtelijke incassokosten, daaronder begrepen de kosten voor advocaten, deurwaarders en incassobureaus. De buitengerechtigde kosten worden gesteld op ten minste 15% van de hoofdsom met rente zulks met een minimum van € 70,-
6. Wanneer de opdrachtgever uiterlijk acht dagen na het ontvangen van de factuur schriftelijk geen aanmerking heeft gemaakt op de berekende prijs, wordt hij geacht die te hebben goedgekeurd.

Artikel 8: Wijze van levering; eigendomsvoorbehoud

1. Tenzij anders is overeengekomen, geschiedt de aflevering ter plaatse waarde leverancier zijn bedrijf uitoefent.
2. De leverancier is niet gehouden de vervaardigde zaken in gedeelten af te leveren.
3. De opdrachtgever is gehouden zijn volledige medewerking te verlenen aan de aflevering van de krachtens de overeenkomst door de leverancier te leveren zaken. De opdrachtgever zal ook zonder daartoe te zijn aangemaand in verzuim zijn, indien hij de af te leveren zaken niet na eerste verzoek van de leverancier bij deze ophaalt of, indien aflevering aan zijn adres is overeengekomen, weigert de af te leveren zaken in ontvangst te nemen.
4. Iedere levering van zaken door de leverancier aan de opdrachtgever geschiedt onder voorbehoud van de eigendom daarvan totdat de opdrachtgever al hetgeen heeft voldaan waartoe hij uit hoofde van de overeenkomst is gehouden, met inbegrip van rente en kosten.
5. Indien vervoer van de af te leveren zaken is overeengekomen, geschiedt dit voor rekening van de opdrachtgever, tenzij franco levering is overeengekomen. De opdrachtgever draagt steeds het risico tijdens het vervoer. Onder vervoer wordt mede begrepen transmissie van data door middel van het telefoonnet en elke daarmee vergelijkbare verzending met behulp van enig technisch middel. Het aannemen van zaken van de leverancier door de vervoerder, geldt als bewijs dat deze in uiterlijk goede staat verkeerden, tenzij het tegendeel uit de vrachtbrief of het ontvangstbewijs blijkt.
6. Bij franco levering wordt steeds de goedkoopste wijze van verzending gevolgd, tenzij vooruit anders is overeengekomen. Bij elke andere wijze van verzending komen de meerdere kosten ten laste van de opdrachtgever.
7. Oponthoud of vertraging is niet voor rekening van de leverancier, tenzij door zijn schuld veroorzaakt.

8. De leverancier is niet belast met het opslaan van de te leveren zaken, tenzij dit uitdrukkelijk is overeengekomen. Indien opslag plaatsvindt, geschiedt dit voor rekening en risico van de opdrachtgever.

Artikel 9: Termijn van levering

1. Een door de leverancier opgegeven termijn van levering heeft, tenzij schriftelijk en uitdrukkelijk wordt aangegeven dat het een uiterste termijn betreft, slechts een indicatieve strekking. De leverancier is, ook bij een overeengekomen uiterste termijn, eerst in verzuim nadat de opdrachtgever hem in gebreke heeft gesteld.
2. De binding van de leverancier aan een overeengekomen uiterste termijn van levering vervalt indien de opdrachtgever wijziging in de specificaties van het werk wenst of het bepaalde in lid I van artikel 12 van deze voorwaarden niet nakomt, tenzij de geringe betekenis van de wijziging of het geringe oponthoud de leverancier in redelijkheid niet noodzaakt tot wijziging van de aanvankelijke door hem planmatig in de tijd vastgestelde inzet van productiecapaciteit.
3. De opdrachtgever is bij de uitvoering van de overeenkomst door leverancier, gehouden al dat gene te doen, dat redelijkerwijs nodig of wenselijk is om een tijdige levering door de leverancier mogelijk te maken, zulks in het bijzonder door het onverwijld beantwoorden van vragen van de leverancier, het voorkomen van gebrekkige toelieferingen als bedoeld in lid 2 van artikel 6 en door het in acht nemen van het bepaalde in lid I van artikel 12 van deze leveringsvoorwaarden.
4. Bij niet naleving door de opdrachtgever van het in het vorige lid van dit artikel en het in lid 3 van artikel 7 bepaalde, is een overeengekomen uiterste termijn van levering niet meer bindend en is de opdrachtgever in verzuim zonder dat schriftelijke ingebrekestelling door de leverancier nodig is. De leverancier is alsdan, onverlet de hem krachtens de wet toekomende rechten, bevoegd de nakoming van de overeenkomst op te schorten totdat opdrachtgever dit verzuim heeft hersteld. Daarna zal de leverancier de overeenkomst alsnog binnen een redelijke termijn uitvoeren.

Artikel 10: Onderzoek bij levering

1. De opdrachtgever is gehouden met bekwame spoed na aflevering te onderzoeken of de leverancier de overeenkomst deugdelijk is nagekomen en is voorts gehouden de leverancier er terstond schriftelijk van in kennis te stellen, zodra hem het tegendeel blijkt.
2. De opdrachtgever dient het even bedoeld onderzoek en de desbetreffende kennisgeving te doen binnen uiterlijk 14 dagen na aflevering.
3. De leverancier is steeds gerechtigd een nieuwe deugdelijke prestatie in de plaats van een eerdere ondeugdelijke prestatie te stellen, tenzij het verzuim niet herstelbaar is. Gebreken bij een deel van het geleverde geven niet het recht tot afkeuring van het gehele geleverde.
4. De nakoming van de overeenkomst geldt tussen de partijen als deugdelijk indien de opdrachtgever in gebreke is gebleven het onderzoek of de kennisgeving bedoeld in lid I van dit artikel tijdig te doen.

5. Indien de in het eerste lid van dit artikel bedoelde termijn van 14 dagen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ook vooreen zorgvuldig en alert opdrachtgever als onaanvaardbaar kort moet worden beschouwd, zal deze termijn worden verlengd tot uiterlijk het eerste moment waarop het onderzoek respectievelijk het in kennis stellen van de leverancier voor opdrachtgever redelijkerwijs mogelijk
6. de prestatie van de leverancier geldt in elk geval tussen partijen als deugdelijk, indien de opdrachtgever het geleverde of een gedeelte van het geleverde in gebruik heeft genomen, heeft bewerkt of verwerkt, aan derden heeft geleverd, respectievelijk in gebruik heeft doen nemen, heeft doen bewerken of verwerken of aan derden heeft doen leveren, tenzij de opdrachtgever het bepaalde in het eerste lid van dit artikel in acht heeft genomen.

Artikel 11: Inhoud en wijziging overeenkomst

1. De opdrachtgever draagt het risico van misverstanden ten aanzien van de inhoud en uitvoering van de overeenkomst indien deze hun oorzaak vinden in de door de leverancier niet, niet juist, niet tijdig of onvolledig ontvangen specificaties of andere mededelingen die mondeling of dooreen door de opdrachtgever daartoe aangewezen persoon zijn gedaan dan wel zijn overgebracht door middel van enig technisch middel zoals bijvoorbeeld de telefoon, de telefax en soortgelijke transmissiemedia.
2. De door de opdrachtgever aan te leveren materialen of informatiedragers, als bedoeld in artikel I, lid c, van deze algemene voorwaarden, dienen te voldoen aan de door de leverancier verstrekte specificaties.

Artikel 12: Zet-, druk- of andere proeven

1. De opdrachtgever is gehouden de door hem al dan niet op zijn verzoek van de leverancier ontvangen zet-, druk- of andere proeven zorgvuldig op fouten en gebreken te onderzoeken en deze met bekwame spoed gecorrigeerd of goedgekeurd aan de leverancier terug te zenden.
2. Goedkeuring van de proeven door de opdrachtgever geldt als erkenning dat de leverancier de aan de proeven voorafgaande werkzaamheden juist heeft uitgevoerd.
3. de leverancier is niet aansprakelijk voor afwijkingen, fouten en gebreken die onopgemerkt zijn gebleven in door de opdrachtgever goedgekeurde of gecorrigeerde proeven.
4. Elke op verzoek van de opdrachtgever vervaardigde proef wordt naast de overeengekomen prijs in rekening gebracht, tenzij uitdrukkelijk is overeengekomen dat de kosten van deze proeven in de prijs zijn inbegrepen.

Artikel 13: Afwijkingen

1. Afwijkingen tussen enerzijds het geleverde werk en anderzijds het oorspronkelijke ontwerp, tekening, kopij of model respectievelijk de zet-, druk, of andere proef, kunnen geen rede vormen voor afkeuring, korting, ontbinding van de overeenkomst of schadevergoeding, indien zij van geringe betekenis zijn.
2. Bij een beoordeling van de vraag of afwijkingen in het totaal van het werk al dan niet als gering moeten worden beschouwd, wordt een representatieve steekproef uit het werk in aanmerking genomen, tenzij het individueel bepaalde zaken betreft.
3. Afwijkingen die, alle omstandigheden in aanmerking genomen, in redelijkheid geen of een ondergeschikte invloed op de gebruikswaarde van het werk hebben, worden steeds geacht afwijkingen van geringe betekenis te zijn.
4. Geringe afwijkingen bij kleurendruk alsmede afwijkingen veroorzaakt door de structuur van het dragermateriaal kunnen geen rede voor afkeuring zijn.
5. Meer- of minderleveringen ten opzichte van het overeengekomen aantal zijn toegestaan indien zij niet meer of minder bedragen dan 10%. Het meerdere of mindere geleverde aantal wordt in rekening gebracht respectievelijk verrekend.
6. Ten aanzien van de kwaliteit en het grams gewicht van papier en karton worden als afwijkingen van geringe betekenis aangemerkt de afwijkingen die zijn toegestaan krachtens de tolerantienormen vermeld in de Algemene Verkoopvoorwaarden van de Vereniging van Papiergroothandelaren.
7. Afwijkingen in de overige door de leverancier gebruikte materialen en halffabrikaten die zijn toegestaan volgens de op de levering van deze materialen en halffabrikaten betrekking hebbende algemene verkoopvoorwaarden, worden als afwijkingen van geringe betekenis aangemerkt.

Artikel 14: Auteursrechten etc.

1. De opdrachtgever garandeert de leverancier, dat door de nakoming van de overeenkomst en met name door de verveelvoudiging of het openbaar maken van de van opdrachtgever ontvangen zaken zoals kopij, zetsel, modellen, tekeningen, fotografische opnamen, litho's, films, informatiedragers, computerprogrammatuur, databestanden etc. geen inbreuk wordt gemaakt op rechten die derden kunnen doen gelden krachtens de Auteurswet 1912 of andere nationale, supranationale of internationale regelgeving op het gebied van het auteursrecht of het recht van de industriële eigendom dan wel het recht met betrekking tot de onrechtmatige daad. De opdrachtgever vrijwaart de leverancier zowel in- als buiten rechte voor alle aanspraken die derden krachtens even bedoelde wet of regelgeving geldend kunnen maken.

2. Tenzij uitdrukkelijk schriftelijk anders is overeengekomen, blijft de leverancier steeds de rechthebbende op het auteursrecht dat kan ontstaan op de door hem bij de nakoming van de overeenkomst vervaardigde kopij, zetsel, ontwerptekeningen, modellen, werk- en detailtekeningen, informatiedragers, computerprogrammatuur, databestanden, fotografische opnamen, litho's, films en soortgelijke productie- en hulpmiddelen ook als de betreffende werkzaamheden als afzonderlijke post op de offerte, in het aanbod of op de factuur zijn vermeld.
3. De door de leverancier volgens zijn vormgeving te leveren of geleverde zaken zoals kopij, zetsel, ontwerptekeningen, modellen, werk- en detailtekeningen, informatiedragers, fotografische opnamen, litho's, films en soortgelijke productie- en hulpmiddelen, evenmin als een tot het wezenlijke van die vormgeving behorend gedeelte daarvan, mogen, ook indien of voor zover op de vormgeving te dien aanzien geen auteursrecht of andere wettelijke bescherming voor de leverancier bestaat, niet zonder diens schriftelijke toestemming in het kader van enig productieproces worden verveelvoudigd of nagemaakt.
4. De opdrachtgever verkrijgt na levering door de leverancier het niet-exclusieve recht tot gebruik van de door de leverancier in het kader van de overeenkomst vervaardigde werken in de zin van de Auteurswet 1912 of van de werken in de zin van lid 3 van dit artikel. Het even bedoelde recht tot gebruik is beperkt tot het recht van normaal gebruik van de geleverde zaken en houdt met name niet in het gebruik tot verveelvoudiging van deze zaken in het kader van enig productieproces.

Artikel 15: Eigendom produktiemiddelen etc.

1. Alle door de leverancier vervaardigde zaken zoals produktiemiddelen, halffabrikaten en hulpmiddelen en met name zetsel, ontwerptekeningen, modellen, werk- en detailtekeningen, informatiedragers, computerprogrammatuur, fotografische opnamen, litho's, films* blijven het eigendom van de leverancier, ook als deze als aparte post op de offerte, in het aanbod of de factuur zijn vermeld.
2. De leverancier is niet gehouden de in lid 1 bedoelde zaken aan de opdrachtgever af te geven.
3. De leverancier is niet gehouden de in het eerste lid van dit artikel bedoelde zaken voor de opdrachtgever te bewaren. Indien de leverancier en de opdrachtgever overeenkomen dat deze zaken door de leverancier worden bewaard zijn alle risico's van beschadiging of vernietiging van de bedoelde zaken voor rekening van de opdrachtgever. Bewaren door de leverancier geschiedt voor de duur van ten hoogste een jaar en zonder dat de leverancier instaat voor de geschiktheid tot herhaald gebruik.

Artikel 16: Eigendom opdrachtgever, pandrecht

1. de leverancier zal de door de opdrachtgever in het kader van de nakoming van de overeenkomst aan hem toevertrouwde zaken bewaren met de zorg van een goed bewaarder.

2. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid van dit artikel, draagt de opdrachtgever tijdens de bewaring alle risico's ten aanzien van de in lid I bedoelde zaken. De opdrachtgever dient desgewenst zelf een verzekering voor dit risico af te sluiten.
3. De opdrachtgever is gehouden er voor zorg te dragen, dat er voorafgaande aan de verstrekking aan de leverancier van kopij, een tekening, ontwerp, een fotografische opname of een informatiedrager, een duplicaat van deze zaken wordt gemaakt. De opdrachtgever dient deze onder zich te houden voor het geval de afgegeven zaken tijdens de bewaring door de leverancier worden verloren of wegens beschadiging onbruikbaar worden.
4. De opdrachtgever verleent de leverancier pandrecht op alle zaken die in het kader van de nakoming van de overeenkomst met de leverancier door hem in de macht van de leverancier worden gebracht, zulks tot meerder zekerheid van al hetgeen de opdrachtgever in welke hoedanigheid en uit welke hoofde ook aan de leverancier verschuldigd mocht zijn, niet opeisbare en voorwaardelijke schulden daaronder mede begrepen.

Artikel 17: Overmacht

1. Tekortkomingen van de leverancier in de nakoming van de overeenkomst kunnen niet aan hem worden toegerekend, indien zij niet te wijten zijn aan zijn schuld, of krachtens de wet, de overeenkomst of in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komen.
2. Tekortkomingen van de leverancier in de nakoming van de overeenkomst ten gevolge van oorlog, onlusten, overstromingen, stremmingen in het vervoer, stagnatie in, respectievelijk beperkingen of stopzetting van de levering van openbare nutsbedrijven of andere middelen tot energieopwekking, brand, machinebreuk en andere ongevallen, stakingen, uitsluitingen, uitvoerbeperkingen, acties van vakbonden, andere maatregelen van overheidswege, niet levering van noodzakelijke materialen en halffabrikaten door derden, opzet of grove schuld van hulppersonen en andere soortgelijke omstandigheden, worden aangemerkt als niet aan de leverancier toe te rekenen en geven de opdrachtgever geen recht tot enige schadevergoeding.
3. In geval van overmacht zal de leverancier daarvan onverwijld mededeling doen aan de opdrachtgever. De opdrachtgever heeft na ontvangst van de mededeling van de leverancier gedurende acht dagen het recht de opdracht schriftelijk te annuleren, echter onder de verplichting om van de leverancier af te nemen en hem te vergoeden het uitgevoerde gedeelte van de opdracht.

Artikel 18: Aansprakelijkheid

1. De aansprakelijkheid van de leverancier uit hoofde van de overeenkomst met de opdrachtgever is beperkt tot een zodanig bedrag als naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid in verhouding staat tot de overeengekomen prijs.

2. De leverancier is niet aansprakelijk voor de schade van welke aard ook die ontstaat doordat of nadat opdrachtgever de vervaardigde zaken na aflevering in gebruik heeft genomen, heeft bewerkt of verwerkt, aan derden heeft geleverd, respectievelijk in gebruik heeft doen nemen, heeft doen bewerken of verwerken of aan derden heeft doen leveren.
3. De leverancier is voorts niet aansprakelijk voor schade in de vorm van omzeterderving of verminderde goodwill in het bedrijf of het beroep van de opdrachtgever.
4. De leverancier is eveneens niet aansprakelijk voor schade aan door hem van de opdrachtgever ontvangen en door de leverancier te bedrukken, te bewerken ofte verwerken materiaal of producten, indien de opdrachtgever de leverancier niet uiterlijk bij het aangaan van de overeenkomst opgave heeft gedaan van de eigenschappen en de aard van deze materialen of producten en deugdelijke informatie heeft verstrekt over de toegepaste voorbereiding en de toegepaste oppervlaktebewerking.
5. Indien de leverancier terzake van enige schade, waardoor hij krachtens de overeenkomst met de opdrachtgever c.q. deze leveringsvoorwaarden niet aansprakelijk is, door een derde aansprakelijk wordt gesteld, zal de opdrachtgever hem terzake volledig vrijwaren en de leverancier alles vergoeden wat hij aan deze derde dient te voldoen.

Artikel 19: Toepasselijk recht, geschillen

1. De overeenkomsten tussen de leverancier en de opdrachtgever worden beheerst door het Nederlands recht.
2. Alle geschillen welke mochten ontstaan naar aanleiding van de overeenkomst, waarop deze Algemene Voorwaarden toepasselijk zijn, zullen voorgelegd worden aan de bevoegde rechter van de arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch.